

Tense Agreement in Time Clauses

Zaman Cümleciklerinde Zaman Uyumu

Simple Past
Time Clause

Simple Present
Time Clause

Past Continuous
Time Clause

By / By the time
Yapıları

It's the first time
& Superlative

Used to
& It is (high) time

Simple Past Tense – Zaman Cümlecigi

Kural:

Zaman cümleciginde Simple Past Tense kullanıldığında, ana cümlede aşağıdaki zamanlar kullanılabilir:

1. Simple Past Tense
2. Past Continuous Tense
3. Past Perfect Tense
4. Past Perfect Continuous
5. Past Modals

(could, would, could have V3...)

Zamancümlecigi bağlaçları: when, after, before, as soon as, by the time, until

ÖRNEK CÜMLELER

1. After I had breakfast, I left home.

(Kahvaltı yaptıktan sonra evden çıktım.)

2. When I left home, it was raining.

(Evden çıktığımda yağmur yağıyordu.)

3. By the time I got to my office, the rain had stopped.

(Ofisime vardığımda yağmur dinmişti.)

4. When it was nine o'clock, it had been raining for two hours non-stop.

(Saat dokuz olduğunda iki saattir aralıksız yağmur yağıyordu.)

5. When I was five years old, I could read and write.

(Beş yaşındayken okuyup yazabiliyordum.)

Simple Present / Present Perfect – Zaman Cümlecığı

Kural:

Zaman cümleciginde Simple Present veya Present Perfect kullanıldığında, ana cümlede aşğıdaki yapılar kullanılabilir:

1. Simple Present Tense
2. Simple Future Tense
3. Future Continuous
4. Future Perfect
5. Future Perfect Continuous
6. Imperatives (Emir cümleleri)

⚠ ⚠ Dikkat: Zaman cümleciginde "will" kullanılmaz! After I will save ✗ → After I save ✓

ÖRNEK CÜMLELER

1. When it is very hot, I go to the seaside.

(Hava çok sıcak olduğunda deniz kenarına giderim.)

2. After I save enough money, I will buy a car.

(Yeterince para biriktirdikten sonra araba alacağım.)

3. When it is 5 o'clock, I will be driving home.

(Saat 5 olduğunda arabayla eve gidiyor olacağım.)

4. By the time I retire, I will have saved enough money.

(Emekli olduğumda yeterince para biriktirmiş olacağım.)

5. After you get your exam paper, read the questions carefully.

(Sınav kâğıdını aldıktan sonra soruları dikkatlice oku.)

6. Before you start a diet, you should see a dietician.

(Diyete başlamadan önce bir diyetisyene görünmelisin.)

Past Continuous Tense – Zaman Cümlecığı

Kural:

Zaman cümleciginde Past Continuous kullanıldığında, ana cümlede Őu zamanlar kullanılabilir:

1. Past Continuous Tense
(iki eŐ zamanlı devam eden eylem)
2. Simple Past Tense
(Devam eden eylemi kesen ani eylem)

Zaman cümlecığı bağlağları: while, as, when

ÖRNEK CÜMLELER

1. While I was planting trees, my daughter was helping me.

(Ben ağaç dikerken kızım bana yardım ediyordu.)

2. While we were watching a horror film, suddenly the lights went off.

(Korku filmi izlerken aniden ışıklar söndü.)

3. As I was walking to school, I saw an old friend.

(Okula yürürken eski bir arkadaşımı gördüm.)

4. When she was cooking dinner, the phone rang.

(Yemek yaparken telefon çaldı.)

Past Perfect – Zaman Cümlecığı ve Anlam Farkları

Kural:

Past Perfect zaman cümlecığında kullanıldığında ana cümlede Simple Past kullanılır.

Past Perfect + Simple Past
(Önce olan → sonra olan)

🔍 ? Zamanların sırası anlam değiştirir!

Not: "The last time" ifadesi Simple Past ile kullanılır.

When was the last time you bought a CD?

ANLAM FARKLARINA DİKKAT

When I got to work, ...

→ **Mehmet left the office.**

(Mehmet ofisten ayrıldı. (Aynı anda))

→ **Mehmet was leaving the office.**

(Mehmet ofisten ayrılıyordu. (O sırada))

→ **Mehmet had left the office.**

(Mehmet ofisten ayrılmıştı. (Ben gelmeden önce — onu görmedim))

When the guests arrived, ...

→ **I cooked dinner.**

(Yemek piřirdim. (Misafirler geldikten sonra piřirdim))

→ **I was cooking dinner.**

(Yemek piřiriyordum. (O sırada))

→ **I had cooked dinner.**

(Yemek piřirmiřtim. (Misafirler gelmeden önce))

It's the first time / Superlative + Tense

Kural:

It's the first time → Present Perfect

İlk kez bir şeyin yaşandığını ifade eder.

It was the first time → Past Perfect

Geçmişte ilk kez yaşandığını ifade eder.

This is + superlative → Present Perfect

"Şimdiye kadarki en..." anlamında.

That was + superlative → Past Perfect

"O zamana kadarki en..." anlamında.

ÖRNEK CÜMLELER

1. **It's the first time I have seen an elephant.**

(İlk kez bir fil görüyorum.)

2. **It was the first time I had been away from home.**

(Eviden ilk kez uzakta oluyordum.)

3. **This is the worst film I have ever watched.**

(Bu şimdiye kadar izlediğim en kötü film.)

4. **They were the most expensive clothes I had ever bought.**

(O zamana kadar satın aldığım en pahalı kıyafetlerdi.)

By / By the time + Tense Agreement

Kural:

By + gelecek zaman ifadesi

→ **Future Perfect (will have V3)**

By the time + gelecek cümlecik

→ **Future Perfect (will have V3)**

By + geçmiş zaman ifadesi

→ **Past Perfect (had V3)**

By the time + geçmiş cümlecik

📌 İpucu: "By" = "...e kadar". Gelecek → will have V3, Geçmiş → had V3

ÖRNEK CÜMLELER

1. **By the end of this month, I will have returned from holiday.**

(Bu ayın sonuna kadar tatilden dönmüş olacağım.)

2. **By the time this course is over, you will have learned all tenses.**

(Bu kurs bittiğinde tüm zamanları öğrenmiş olacaksınız.)

3. **By the time I retire, I will have worked for 25 years.**

(Emekli olduğumda 25 yıl çalışmış olacağım.)

4. **By 1990, I had graduated from university.**

(1990'a kadar üniversiteden mezun olmuşum.)

5. **By the time we arrived at the station, the train had left.**

(İstasyona vardığımızda tren kalkmıştı.)

Used to & It is (high) time

Used to + V1

Geçmiş alışkanlıkları ifade eder. Sadece Simple Past ile kullanılır.

"Used to", artık yapılmayan geçmiş alışkanlıkları veya durumları anlatır. Sadece Simple Past Tense ile kullanılabilir.

1. I used to go to work by bus, but now I have my own car.

(Eskiden işe otobüsle giderdim ama şimdi kendi arabam var.)

2. My daughter didn't use to like books at school, but now she is very fond of reading.

(Kızım okuldayken kitapları sevmezdi ama şimdi okumaya çok düşkün.)

It is (high) time + Simple Past

"Artık ... zamanı geldi" anlamını taşır. Simple Past Tense ile kullanılır.

"It is time" bir şeyin yapılma zamanının geldiğini ifade eder.

"It is high time" ise zamanın geldiğini ve hatta geçmekte olduğunu vurgular.

Her ikisi de Simple Past Tense ile kullanılır (gerçek geçmiş anlamı yoktur).

1. It is time we left.

(Gitme vaktimiz geldi.)

2. It is high time we did something.

(Bir şeyler yapmamızın zamanı geldi de geçiyor.)

3. It's time you started studying for the exam.

(Sınava çalışmaya başlamanın zamanı geldi.)

Tense Agreement – Özet Tablosu

Zaman Cümlecği	Ana Cümle	Örnek
Simple Past	Past Tenses / Past Modals	<i>When I left, it was raining.</i>
Simple Present / Present Perfect	Future Tenses / Imperatives / Present Modals	<i>After I save money, I will buy a car.</i>
Past Continuous	Past Cont. / Simple Past	<i>While I was reading, the phone rang.</i>
Past Perfect	Simple Past	<i>After I had finished, I left.</i>
It's the first time	Present Perfect	<i>It's the first time I have seen this.</i>
It was the first time	Past Perfect	<i>It was the first time I had flown.</i>
By + future	Future Perfect (will have V3)	<i>By 2030, I will have retired.</i>
By + past	Past Perfect (had V3)	<i>By 1990, I had graduated.</i>
It is (high) time	Simple Past	<i>It is time we left.</i>